

Biegga

Vindkraftsrådgivning för vindarnas folk

5 oktober
2010

Projektbeskrivning

Innehåll

1.0 Inledning.....	2
2.0 Mål för projektet	4
3.0 Genomförande.....	4
3.1 Tidplan.....	4
4.0 Organisation.....	5
5.0 Slutord.....	5

1.0 Inledning

Svenska Samernas Riksförbund är en politisk obunden intresseorganisation för rennäringen och samiska näringslivs- och samhällsfrågor. Organisationens syfte är att tillvarata och främja de svenska samernas ekonomiska, sociala, rättsliga, administrativa och kulturella intressen med särskild hänsyn till renskötseln och dess binäringars fortbestånd och sunda utveckling. SSR är ett demokratiskt organ och representerar samer anslutna till samebyar eller sameföreningar.

Idag pågår en omfattande projektering och utbyggnad av vindkraft i Sverige. Den planeringsram som riksdagen har beslutat om kommer dock inte vara möjlig att genomföra om inte implementeringen av denna sker i samförstånd mellan samhällets olika intressenter. I norra Sverige planerar och etablerar ett flertal vindkraftprojektörer stora vindkraftanläggningar. Stora delar av Norrland utgörs av marker som samebyarna använder för renbete under hela eller delar av renskötselns årscykel. För många av vindkraftprojektörerna utgör rennäringen en ny frågeställning som inledningsvis är svår att förstå. En annan viktig aspekt är att rennäringen innehar en stark bruksrätt som påverkar möjligheten till etablering. Med den snabba projekteringen och utbyggnaden av vindkraften finns det en risk att kommunikationen mellan parterna får stå tillbaka, något som i sin tur kan leda till konflikter och ibland till samebyarnas överklagande av beviljade tillstånd.

Medlemmarna inom samebyarna har, i likhet med de flesta svenskar, en positiv principiell grundsyn gällande vindkraft som en alternativ energikälla. Det finns starka önskemål från samebyarna om att vara delaktig i tidiga skeenden av projektering av vindkraft för att kunna konstatera om en samexistens är möjlig mellan berörd sameby och berörd projektör. Detta behov av att finna former för en möjlig samexistens har lett till att SSR tillsammans med branschorganisationen Svensk Vindenergi under de senaste två åren har, med Energimyndighetens stöd, bedrivit projektet ”Vindren”. Projektet skall vara avslutat vid årsskiftet 2010/2011

Det övergripande målet med projektet VindRen är att hitta hållbara lösningar för samexistens och gemensam nytta för både vindkraftprojektörer och samebyar vid uppförande av vindkraftanläggningar inom renskötselområdet.

För att nå det övergripande målet har VindRen utarbetat riktlinjer för både vindkraftprojektörer och samebyar avseende de olika moment som ingår i projektering, anläggning och drift av en vindkraftanläggning.

Riktlinjerna kan användas av både vindkraftprojektörer och samebyar som anvisningar på hur och när vindkraften kan byggas ut på det mest optimala sättet ur båda parter synvinkel. Riktlinjerna ska också stödja myndigheter och kommuner i samband med planering och tillståndshandläggning.

Ett primärt syfte med projektet VindRen är också att nå en ömsesidig förståelse mellan de olika intressena genom att sprida kunskap om varandras verksamheter.

Nu då projektet Vindren närmar sig sitt slut så finns det anledning att finna former för att förvalta det resultat som uppnåtts inom projektet. För samebyarnas del så innebär detta att:

- Skapa en rådgivningsfunktion som kan hjälpa till att implementera de mallar och anvisningar som Vindren utvecklat
- Skapa en rådgivningsfunktion som kan fungera som en länk mellan olika projektörer och samebyarna
- Skapa en rådgivningsfunktion som kan förvalta, upprätthålla och vidareutveckla de manualer som Vindren lämnar som ett arv

I ett metaperspektiv så finns det således för samebyarna ett behov av att:

- Vidmakthålla en samlad och lättillgänglig information om vindkraft
- Erbjuder rådgivning och assistans avseende bland annat regelverk, avtal och tillståndsfrågor
- Erbjuder fortsatt utbildning och kompetensutveckling inom området
- Skapa en plattform för fortsatt dialog mellan samebyar, vindkraftintressenter och myndigheter
- Erbjuder samlade kontaktuppgifter gällande såväl samebyar som vindkraftprojektörer
- Skapa en samisk vindkraftnod till vilken i första hand samebyarna kan vända sig för att söka assistans och hjälp i vindkraftsfrågor

För att lösa dessa behov så vill nu SSR tillskapa projektet Biegga¹ – Vindkraftsrådgivning för vindarnas folk.

¹ Biegga är det nordsamiska ordet för vind.

2.0 Mål för projektet

Bieggá projektet syftar till att förvalta och vidareutveckla det projektresultat som skapats inom projektet Vindren. Målet för detta nya projekt blir således att fortsätta arbetet med att i den praktiska vardagen söka finna former för samexistens mellan rennäring och vindkraft. För samebyarna skall denna resurs upplevas som ett stöd i en vardag där det totala trycket av exploateringar ökar och där den egna arbetsituationen gör att man har allt svårare att hinna med alla dialoger, samråd, avtalsskrivande och projektutvecklingar.

För vindkraftbranschen innebär projektet att man i sina dialoger med rennäringen får tillgång till en professionell mellanhand som kan underlätta och ibland möjliggöra samarbeten och dialog med rennäringen.

3.0 Genomförande

Projektets huvudsakliga operativa insats består av att inrätta en projektjänst som vindkraftsrådgivare inom SSR.

Utöver detta skall också finnas utrymme för att arrangera seminarier och/eller utbildningar inom området Vindkraft/Rennäring. Vid dessa kompetenshöjande arrangemang skall de manualer och det kunskapsmaterial som producerats under Vindren projektet nyttjas. Viss tidsanpassning, korrigeringar och redigering av detta material kan behöva ske inom ramarna för Bieggá.

Vindkraftsrådgivaren skall för att kunna utföra sitt uppdrag söka kontakter och upprätta relationer med Energimyndigheten, de berörda Länsstyrelserna och kommunerna samt de noder för vindkraft som finns inom Nätverket för vindkraft samt de oberoende kompetensresurser för vindkraft som kan finnas inom renbetesregionen. Vindkraftsrådgivaren skall också hålla sig informerad om den forskning som pågår nationellt och internationellt gällande vindbrukets påverkan på rennäringen.

3.1 Tidplan

För att skapa kontinuitet i projektet föreslås ett två-årigt projekt:

Projektstart	Snarast
Projekt slut	2012-12-31
Slutrapport	2012-12-31
Ekonomisk slutredovisning	2013-02-28

4.0 Organisation

Det aktuella projektet kommer att underställas förbundsdirektören inom SSR; Anders Blom. Detta innebär att styrelsen i SSR blir den indirekta styrgruppen även för Biegga. För att förankra projektet samt skapa bra nätverksrelationer till andra aktörer inom vindkraftsområdet så planeras en referensgrupp att inrättas. Referensgruppen kan bestå av representanter för:

- Energimyndigheten
- Sametinget
- Länsmyndigheter
- Samebyar
- Svensk Vindenergi
- Befintliga nätverk inom vindbruksområdet

5.0 Slutord

Under de senaste två åren har SSR arbetat mycket aktivt med att stödja de svenska samebyarna i deras kontakter med vindbrukets företrädare. Detta arbete hade inte varit möjligt utan det stöd som Energimyndigheten beviljat i form av projektmedel till projektet Vindren. Nu då detta projekt närmar sig slutet så är det mycket angeläget att fortsätta det goda arbete som bedrivits inom projektet. Det är därför logiskt att stafettpinnen nu överlämnas till en ny projektform, Biegga. Genom detta kommer vi att på ett seriöst sätt förvalta den investering som Energimyndigheten redan gjort samt vidmakthålla kunskaper och intresse för att även fortsättningsvis kunna arbeta med en strävan mot samexistens av rennäring och vindbruk.